

Haab om, at den vil komme med maaske temmelig brugbare Forslag, men det vedkommer jo aldeles ikke os. Denne Commission staaer som en enkelt Ministers private Raadgiver i Kirkens indvortes Anliggender; men vi staae her som de, der have Lov til at give Raad, komme med Forslag og debattere dem med Hensyn til Statens og Kirkens Forhold til hinanden. Hvis forøvrigt de to Herrer, ligesom den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn allerede eengang i Anledning af Søn- og Selskabsanordningen har opfordret mig til, ville have en offentlig Disputation om Kirkeretten og om kirkelige Sager, saa er jeg til Tjeneste i en af Hovedstadens Kirker, naar det skal være, baade for dem og alle Geistlige, selv om de ere romersk-catholske eller hvem det er; men en saadan Discussion vedkommer ikke her denne Sag.

Varfod: Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse) kunde ikke ret gaae ind paa, at den Uttring, som i Mindretallets Betænkning er indflydt om, at Grundlovens § 80 skulde være til Hinder for at vedtage nærværende Lov, at denne Uttring var en juridisk Spidsfindighed, og det forekom den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 2den Valgkreds (Wallentin), som er Deeltager i at stille denne Mindretals-Betænkning, at den forstærkede ærede Rigsdagsmand saa slaaende havde godtgjort, hvor lidt den var en juridisk Spidsfindighed, at neppe Noget længere skulde kunne dele denne Mening. Jeg maa tilstaae — maaske jeg er tungnem — at den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse) og den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 2den Valgkreds (Wallentin) have saa lidt overbevist mig, at jeg maa tillade mig vedblivende at kalde denne Argumentation en juridisk Spidsfindighed. Jeg kan ikke begribe, at Grundlovens § 80 skulde lægge den mindste Hindring i Veien for baade at vedtage denne og forskellige andre Love, hvorigennem det kirkelige Forhold kan ordnes. Man siger, der staaer i Grundlovens § 80, at „Folkekirkes Forfatning ordnes ved Lov,“ men, dersom man vil have dette Lovsted saaledes fortolket, at der derved skal forstaaes, at Folkekirkes Forfatning skal

ordnes kun ved en eneste Lov, og at dermed skal det være afgjort, saa er det, at jeg siger, at denne Fortolkningsmaade er en juridisk Spidsfindighed. Jeg er overbevist om, at der ved dette „Folkekirkes Forfatning ordnes ved Lov,“ ikke kan og skal forstaaes Andet end: ordnes ad Lovgivningens Vej, og kun ad Lovgivningens Vej, ikke gennem Administrationen. Naar man saa stot vil indprænte os, at det skal ske ved en enkelt Lov, saa skal jeg tillade mig at fremsøre den Bemærkning, at jeg vilde ønske, at mange af dem, der nu holde saa strengt paa en Fortolkning af dette enkelte Ord, havde holdt ligesaa strengt derpaa ved forskellige andre Leiligheder, hvor det forekommer mig, at der havde været meget bedre Grund dertil. Det er nemlig i den kongl. Rundgjørelse af 28de Januar 1852 sagt os, at det saakaldte Heelstatsforhold skal ordnes ved en Fællesforfatning; det er aldrig sagt, at det skal ordnes ved Stumper af en Fællesforfatning, enten gennem en Toldlov, Arvelov, Heelstatstump af en Finantlov eller Armeeorrganisationslov, særlige Provindsforfatninger eller hvilket som helst Andet. Desuagtet er man dog gaaet ind paa Regjeringens Paastand, at samtlige disse Foranstaltninger være nødvendige, forberedende Love, som maatte gaae forud, forinden den store og almindelige Lov kunde komme, der skulde omfatte hele Fællesstaten. Naar man har troet at kunne forberede Heelstatsforfatningen ved at vedtage den ene Stump af en Heelstatsforfatning efter den anden, saa forekommer det mig, at de Mænd, som have deeltaget deri, maatte idetmindste være de Allersidste til at sætte sig imod, at man ogsaa ved forberedende Love søger at røkke det Tidspunkt imøde, da en almindelig Lov, omfattende den hele Kirkes Forfatning, kan blive udstedt.

Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse) sagde dernæst, at han syntes, at vi i nærværende Dilemma vel skulde holde hos fra at vedtage det foreliggende Lovforslag, da det jo dog er klart, at det ikke kunde blive til Lov. Hvor staaer det skrevet? Hvorfra er det givet os? Eller har den ærede Rigsdagsmand en saadan Sikkerhed, hvor-